

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02-430/23-404/2

Podgorica, 09.02.2023. godine

MINISTARSTVO ODBRANE

Poštovani,

Povodom *Predloga paketa podrške (SSP) za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga paketa podrške* i pripremljeni *Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.*

Uvidom u dostavljeni tekst *Predloga paketa podrške (SSP) za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu* i *Izvještaj o analizi uticaja propisa* navedeno je da za realizaciju obuka predstavnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore za period 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine potrebno izdvajanje sredstava iz budžeta Crne Gore u iznosu od 35.390,00€.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, Ministarstvu odbrane, planirana su sredstva na ime troškova za realizaciju obuka predstavnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore, koji su obuhvaćeni Paketom podrške.

Implementacijom ovog Paketa proizilaze međunarodne finansijske obaveze koje se odnose na troškove obuka i usavršavanja u organizaciji NATO Agencije za komunikacije. Takođe, nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Shodno tome, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog paketa podrške (SSP) za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu.*

S poštovanjem,

MINISTAR

mr. Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

NAZIV PROPISA

Predlog paketa podrške (SSP) za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predlogom paketa podrške (SSP) za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu, planirani su troškovi obuka za predstavnike Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine, u skladu sa planiranim budžetom Paketa podrške u iznosu od 35.390.00 eura.
 - Riječ je o finansijskom okviru koji obuhvata cijene obuka za koje su MO i VCG u 2023. godini izrazili interesovanje, kao i troškove menadžera u iznosu od 5.000.00 eura, koji je ispred Agencije zadužen za razmatranje zahtjeva, procjenu troškova i komunikaciju sa institucijom koja upućuje predstavnike na obuke. Paket podrške je fiksni obrazac koji je utvrdila pravna i finansijska služba Agencije i kao takav nije podložan izmjenama. U skladu sa politikom Agencije, Ministarstvo odbrane snosi troškove samo za obuke na koje uputi kandidate.
 - NATO Agencija za komunikacije i informacije je odgovorna za proces sprovođenja odobrenih obuka za NATO osoblje, predstavnike država članica, međunarodnih organizacija i partnera. NCIA obezbjeđuje individualne i kolektivne obuke na temu NATO sistema komunikacija i informacija, podršku programu vojne obuke i vježbe (MTEP), i pomoć nacionalnim komandama u pripremi za NATO operacije. Katalog kurseva pruža mogućnosti za brojne obuke koje NCIA organizuje u Oeirasu (Portugal), Mons (Belgija) i Hagu (Nizozemska).
 - Status quo nije održiv jer je potpisivanje Paketa podrške preduslov za upućivanje predstavnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore na obuke za koje su iskazali interesovanje, nakon dostavljanja kataloga od strane NATO Agencije za komunikacije i informacije.
 - Paket podrške (SSP) ne oštećuje subjekte, već obezbjeđuje sprovođenje obrazovanja i obuka predstavnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
 - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- NATO Agencija za komunikacije i informacije (NCIA) od svog osnivanja pruža usluge obučavanja kako u sjedištu Alijanse, agencijama i NATO komandama, tako i zemljama članicama. S obzirom da Ministarstvo odbrane kontinuirano radi na unaprjeđenju kapaciteta u oblasti informaciono-komunikacionih sistema i dostizanju propisanih standarda u sajber oblasti, obuke i kursevi u organizaciji NCIA predstavljaju mogućnost za dodatno usavršavanje zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojski Crne Gore. S tim u vezi, tokom 2023. godine, Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore su izrazili interesovanje za učešće 31 pripadnika na ukupno 13 obuka. Riječ je o obukama koje su od velikog značaja za unaprjeđenje sajber kapaciteta u odbrambenom sistemu, a što u krajnjem rezultira dobijanjem određenih sertifikata, koje je neophodno da Crna Gora posjeduje kao zemlja članica NATO-a (sertifikati za rukovanje softverima i drugom informatičko-tehnološkom opremom).
U cilju ispunjenja zahtjeva za obukama koje dostavljaju zainteresovane strane, NCIA na godišnjem nivou sačinjava Paket podrške za obuke i dostavlja ga zainteresovanoj strani. Paket sadrži pregled svih traženih obuka sa jasno preciziranim cijenama istih, kao i sve potrebne informacije o načinu sprovođenja obuka - raspored, lokacije, proces prijave, proces otkazivanja, realizacije obuka na daljinu ili na lokaciji Korisnika (angažovanjem mobilnih trening timova – MTT), proces sertifikovanja, rukovanja podacima, kontakt osobe i drugo.
Kako bi pripadnici Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore bili upućeni na bilo koju obuku za koju je prethodno iskazano interesovanje za tekuću godinu, potrebno je da kao zemlja koja upućuje kandidate sa NATO Agencijom za komunikacije i informacije potpiše navedeni Paket podrške, i to minimum šest nedjelja prije početka prve obuke prema kalendaru planiranih obuka.
Shodno navedenom, potpisivanje predloženog propisa, od značaja je jer će istim biti ispunjen uslov za učešće pripadnika MO i VCG na obukama i unaprjeđenje kapaciteta u sajber oblasti.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- U ovom slučaju „status quo“ nije održiv. U slučaju nepotpisivanja Paketa podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije (NCIA), pripadnici Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore neće imati pravo učešća na obukama tokom 2023. godine.
- Imajući u vidu da od 2019. godine Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore upućuju svoje pripadnike na obuke u organizaciji NATO Agencije za komunikacije i informacije (NCIA), potpisivanjem Paketa podrške (SSP) biće ispunjen glavni preduslov za nastavak usavršavanja na obukama u organizaciji pomenute agencije, koje je od velikog značaja za unaprjeđenje informaciono-komunikacionih kapaciteta.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- S obzirom da Paket podrške reguliše prava i obaveze zemlje koja upućuje predstavnike na obuke, kao i prava i obaveze NATO Agencije za komunikacije i informacije koja sprovodi zahtijevane obuke, iz rješenja u propisu ne proizilaze negativne implikacije. Pozitivni uticaji rješenja odnose se na stvaranje uslova za realizaciju obuka za kojima je iskazana potreba po dostavljanju kataloga obuka od strane NATO Agencije za komunikacije i informacije (NCIA).
- Paket podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije (NCIA) ne izaziva troškove za građane i privredu. Ministarstvo odbrane je Budžetom za 2023. godinu predvidjelo troškove svih obuka na kojima će njegovi predstavnici uzeti učešće.
- Cilj učešća pripadnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore na obukama u organizaciji NATO Agencije za komunikacije i informacije je njihovo usavršavanje u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, što u krajnjem ima za cilj dostizanje interoperabilnosti u sajber domenu, u skladu sa NATO standardima, a samim tim i jačanje kredibiliteta Crne Gore kao NATO saveznice. S tim u vezi, pozitivne posljedice propisa opravdavaju troškove koje iste stvara.
- Potpisivanjem Paketa podrške (SSP) neće se stvoriti novi privredni subjekti na tržištu i tržišna konkurencija.
- U Pogledu implementacije Paketa podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije (NCIA) nema administrativnih opterećenja odnosno biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za realizaciju Predloga paketa podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu, potrebno je izdvajanje sredstava iz budžeta Crne Gore. Budžetom za 2023. godinu, planirana su sredstva u iznosu od 35.390,00 eura, na ime troškova koji su obuhvaćeni Paketom podrške, kao i ostalih troškova (prevoz, smještaj i drugi troškovi), za lica koja se upućuju na obuku.
- Obezbeđenje sredstava je dugoročno, imajući u vidu da je predmet navedenog Paketa obuka usavršavanje zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojski Crne Gore, koje će sprovesti NATO Agencija za komunikacije i informacije.
- Implementacijom ovog Paketa proizilaze međunarodne finansijske obaveze koje će se odnositi na troškove pružanja obuka u oblasti informaciono-komunikacionih sistema od strane NATO Agencije za komunikacije i informacije.
- Sredstva za realizaciju obuka koje su predviđene Predlogom paketa podrške obezbjeđena su u budžetu za 2023. godinu, u iznosu od 35.390,00 eura. Za narednu fiskalnu godinu, sredstva će se blagovremeno planirati u skladu sa potrebama i zahtjevima Ministarstva odbrane za pohađanje istih.

- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Implementacijom ovog Predloga paketa podrške za obuke neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Sredstva su planirana u skladu sa cijenama usluga koje pruža NATO Agencija za komunikacije i informacije.
- Nisu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka.
- Predlog se tek upućuje na mišljenje Ministarstvu finansija.
- Primjedbe će se naknadno uključiti u tekst propisa, nakon dobijanja mišljenja i eventualnih sugestija od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Prilikom izrade Predloga paketa podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije (NCIA) za 2023. godinu, nije korišćena ekspertska eksterna podrška.
- Predlog paketa podrške za obuke u organizaciji NATO Agencije za komunikacije i informacije (NCIA) obuhvata obuke u informaciono-komunikacionoj sferi za koje su kompetentni predstavnici Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore izrazili interesovanje, te su oni konsultovani prilikom izrade predmetnog Paketa podrške. U skladu sa tim, uzimajući u obzir predmet razmatranja, nije bilo potrebe za konsolidovanjem eksterne podrške odnosno javnim i ciljanim konsultacijama.
- S obzirom na to da prilikom izrade Predloga paketa podrške za obuke koje organauzuje NATO Agencija za komunikacije i informaciju (NCIA) nisu konsultovane grupe zainteresovanih strana, nije bilo predloga i sugestija.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju aktivnosti planiranih Predlogom paketa podrške za obuke koje organizuje NATO Agencija za komunikacije i informacije za 2023. godinu.
- Kako bi se ispunili ciljevi koji su predviđeni Paketom podrške, biće preduzete mjere koje obuhvataju praćenje rokova, prijavu kandidata za učešće na obukama, kao i sve ostale aktivnosti koje podrazumijeva upućivanje na obuku (planiranje dnevnica, smještaja, prevoza, osiguranja i drugo).
- Glavni indikatori prema kojima se mjeri ispunjenje ciljeva se odnose na uspješno pohađanje obuka koje su navedene u Paketu podrške u organizaciji NATO Agencije za komunikacije i informacije (NCIA) od strane predstavnika Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore i na taj način usavršavanje kadra i jačanje kritične infrastrukture u oblasti komunikaciono-informacionih sistema.
- Koordinator za obuku ispred Ministarstva odbrane vršice monitoring nad realizacijom obuka navedenih u Predlogu paketa podrške (SSP). Takođe, koordinator za obuku je zadužen i za poštovanje rokova predviđenih Paketom podrške, kada je u pitanju blagovremeno otkazivanje obuka u skladu sa politikom rada Agencije (obuke se moraju otkazivati minimum 6 nedjelja prije početka iste), kako za iste NCIA ne bi vršila fakturisanje.

Datum i mjesto:

RUKOVODILAC RADOM MINISTARSTVA

25.01.2023. godine, Podgorica

Filip Adžić, ministar unutrašnjih poslova